

Reglement burgerlijke stand 2020

Burgemeester en wethouders van **L a n d g r a a f**;

gelet op het bepaalde in de artikelen 16, 16a en 16c van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek, de artikelen 1 tot en met 4 van het Besluit burgerlijke stand 1994, en artikel 4 Wet rechten burgerlijke stand,

b e s l u i t e n :

vast te stellen het volgende reglement houdende bepalingen ten aanzien van ambtenaren van de burgerlijke stand, de buitengewoon ambtenaren van de burgerlijke stand, de aanwijzing van locaties als gemeentehuis en de openstelling van het bureau van de burgerlijke stand:

Artikel 1. Begripsbepalingen

Het reglement verstaat onder:

- a. de wet: Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek;
- b. het besluit: Besluit burgerlijke stand 1994;
- c. ambtenaar van de burgerlijke stand: de ambtenaar in dienst van de gemeente of van een andere gemeente als zodanig aangewezen door het college van burgemeester en wethouders;
- d. buitengewoon ambtenaar van de burgerlijke stand: een ambtenaar in dienst van de gemeente Landgraaf of van een andere gemeente; of een persoon die geen ambtenaar in gemeentelijke dienst is, maar als zodanig is aangewezen door het college van burgemeester en wethouders;
- e. gemeentehuis: ieder gebouw en de daaraan verbonden (buiten)ruimten dat bij besluit door het bevoegd orgaan als zodanig (éénmalig) is aangewezen;
- f. huwelijksluiting: de voltrekking van een huwelijk, de registratie van een partnerschap of de omzetting van een geregistreerd partnerschap in een huwelijk.

Artikel 2. Aanwijzing van de ambtenaar van de burgerlijke stand en buitengewoon ambtenaar van de burgerlijke stand

1. Voor aanwijzing tot ambtenaar van de burgerlijke stand komen in aanmerking:
 - a. ambtenaren die in dienst zijn van de gemeente Landgraaf en belast zijn met de werkzaamheden op het gebied van de burgerlijke stand;
 - b. ambtenaren die in dienst zijn van een andere gemeente en belast zijn met de werkzaamheden op het gebied van de burgerlijke stand.
2. De aanwijzing zoals genoemd in lid 1, geschiedt voor de periode die gelijk is aan de periode dat de betrokken ambtenaar in dienst is van de gemeente Landgraaf, dan wel een andere gemeente en zijn werkzaamheden op het gebied van de burgerlijke stand uitvoert.
3. Het minimum aan ambtenaren van de burgerlijke stand is twee.
4. Voor aanwijzing tot buitengewoon ambtenaar van de burgerlijke stand komen in aanmerking:
 - a. personen die niet belast zijn met de werkzaamheden op het gebied van de burgerlijke stand en die zich bereid hebben verklaard structureel huwelijken te sluiten;
 - b. de leden van het college van burgemeester en wethouders voor de periode dat zij hun functie als burgemeester of wethouder van de gemeente Landgraaf vervullen;
 - c. personen die eenmalig een huwelijk zullen voltrekken of een partnerschap zullen registreren en die voldoen aan de voorwaarden als gesteld in de "beleidsregels aanwijzing tot babs voor één dag."
5. Benoemingen en aanwijzingen die hebben plaatsgevonden vóór de totstandkoming van dit reglement worden geëerbiedigd.
6. De bevoegdheid bedoeld in artikel 1 en artikel 4 is gemandateerd aan het afdelingshoofd KCC en het bureauhoofd KCC.

Artikel 3. Leiding van dienst

1. De leidinggevende van het team waar het bureau burgerlijke stand in de organisatie van de gemeente is ondergebracht, is belast met de leiding van het bureau van de burgerlijke stand.
2. De leidinggevende kan anderen met de uitvoering belasten.

Artikel 4 Plichten (buitengewoon) ambtenaar van de burgerlijke stand

1. De (buitengewoon) ambtenaar van de burgerlijke stand verricht geen werkzaamheden met betrekking tot huwelijksluitingen, anders dan door of vanwege het bureauhoofd KCC opgedragen.

2. Met uitzondering van de huwelijksluitingen op een kosteloos tijdstip, draagt de (buitengewoon) ambtenaar van de burgerlijke stand een door de gemeente ter beschikking gestelde toga, tenzij het bruidspaar anders wenst.
3. De (buitengewoon) ambtenaar van de burgerlijke stand houdt zich te allen tijde aan de aanwijzingen of instructies die door of vanwege het bureauhoofd KCC zijn gegeven.
4. De (buitengewoon) ambtenaar van de burgerlijke stand, dient ieder wettelijk huwelijk of geregistreerd partnerschap te voltrekken.

Artikel 5 Vergoedingen voor de buitengewoon ambtenaar van de burgerlijke stand

1. De buitengewoon ambtenaar van de burgerlijke stand, zoals genoemd in artikel 2, lid 4 onder a, ontvangt voor iedere afzonderlijke huwelijksluiting een vergoeding conform de geldende rechtspositieregeling voor de buitengewone ambtenaren van de burgerlijke stand.
2. De buitengewoon ambtenaar van de burgerlijke stand, zoals genoemd in artikel 2, lid 4 onder b en c, ontvangt geen vergoeding voor huwelijksluiting.

Artikel 6 Locatie

1. Onverminderd hetgeen daarover in de wet is bepaald, verrichten de ambtenaren van de burgerlijke stand en de buitengewoon ambtenaren van de burgerlijke stand hun wettelijke taken in het gemeentehuis.
2. De (buitengewone) ambtenaren van de burgerlijke stand kunnen, voor zover daartoe gewichtige redenen bestaan, elders binnen de gemeente hun wettelijke taken verrichten.

Artikel 7 Voorwaarden voor aanwijzing van een gemeentehuis

1. Het college van burgemeester en wethouders kan andere locaties aanwijzen als huis der gemeente voor het voltrekken van huwelijken en registreren van partnerschappen.
2. Het aanwijzen van locaties als huis der gemeente is gemandateerd aan het afdelingshoofd KCC en het bureauhoofd KCC.
3. Een locatie moet naar behoren zijn ingericht. Hieronder wordt ten minste verstaan:
 - a. de locatie moet tijdens de huwelijksluiting openbaar toegankelijk zijn;
 - b. de aanwezigheid van voldoende tafels, stoelen en spreekgestoelte;
 - c. voldoende verlichting in de ceremonieruimte;
 - d. een aparte ruimte voor de (buitengewoon) ambtenaar van de burgerlijke stand om zich om te kleden; de aanwezigheid van een sanitaire ruimte.
4. De gemeente is niet verantwoordelijk voor de inrichting, aankleding en verzorging van de locatie.
5. De locatie moet voldoen aan de eisen van openbare orde en veiligheid.
6. De locatie moet toegankelijk zijn voor mindervaliden.
7. Het bruidspaar of de partners zijn verantwoordelijk voor het borgen van de veiligheid. Ook de veiligheid van de (buitengewoon) ambtenaar van de burgerlijke stand moet gewaarborgd zijn.
8. De gemeente is niet verantwoordelijk voor het regelen van parkeervoorzieningen ter plaatse.
9. De gemeente is niet aansprakelijk voor schade ontstaan tijdens of voortvloeiend uit voltrekking van het huwelijk op de locatie. De (buitengewoon) ambtenaar van de burgerlijke stand is een gemeentelijke vertegenwoordiger en uitsluitend verantwoordelijk voor het rechtsgeldig tot stand komen van het huwelijk.
10. De verantwoordelijkheid voor de benodigde vergunningen en verzekeringen ligt bij het bruidspaar of de partners dan wel de eigenaar/beheerder van de locatie.
11. Het niet voldoen aan de bepalingen van dit reglement kan een reden zijn om het huwelijk niet op de overeengekomen tijd en locatie tot stand te laten komen.

Artikel 8 Openstelling bureau burgerlijke stand

1. Het bureau van de burgerlijke stand is geopend van maandag tot en met vrijdag op afspraak. Dit geldt voor zover deze dagen geen algemeen erkende of daarmee gelijkgestelde feestdagen zijn in de zin van artikel 3, eerste lid van de Algemene termijnenwet of overige, door het college van burgemeester en wethouders aan te wijzen dagen en uren.
2. Onverminderd de bepalingen van de wet, dit reglement en de geldende overeenkomsten, kan een huwelijksluiting op ieder tijdstip van de week plaatsvinden, tenzij die mogelijkheid reeds door andere belanghebbenden is vastgelegd of indien, naar het oordeel van het bureauhoofd KCC, andere belangen waaronder het belang van de gemeentelijke organisatie begrepen, voorrang genieten.
3. Een verzoek om vastlegging van een datum en tijdstip wordt eveneens afgewezen indien er voor het moment waarop het verzoek is gericht, geen als gemeentehuis aangewezen locatie beschikbaar is, of er geen (buitengewoon) ambtenaar van de burgerlijke stand beschikbaar is.
4. Op grond van artikel 4 van de Wet rechten burgerlijke stand wordt op maandag om 9.00 uur en 9.15 uur gelegenheid geboden tot kosteloze huwelijksluiting. De voorwaarden voor een kosteloze huwelijksluiting zijn neergelegd in de beleidsregel 'Kosteloos huwelijk/geregistreerd partnerschap'.

5. Op tijdig verzoek van een belanghebbende, gedaan aan het college van burgemeester en wethouders, zal het bureau waar de ambtenaar van de burgerlijke stand zijn werkzaamheden uitoefent, worden geopend op zaterdag, zondag of op andere dagen dat het bureau is gesloten, indien de belanghebbende aantoont dat met de te verrichten werkzaamheden niet kan worden gewacht tot de eerstvolgende reguliere opening van het bureau.
6. In bijzondere gevallen kan het college van burgemeester en wethouders of het bureauhoofd KCC besluiten tot afwijking van de in vorige leden bepaalde openingstijden.

Artikel 9 Hardheidsclausule

De gemeente Landgraaf handelt overeenkomstig het reglement, tenzij dat voor een of meer belanghebbenden gevolgen zou hebben die wegens bijzondere omstandigheden onevenredig zijn in verhouding tot de met de beleidsregel te dienen doelen.

Artikel 10. Slotbepalingen

1. Dit reglement kan worden aangehaald als Reglement burgerlijke stand 2020.
2. Bij dit reglement behoort de "Toelichting op het reglement burgerlijke stand".
3. Dit reglement treedt in werking op de dag nadat het is bekend gemaakt en werkt terug tot 1 januari 2020.
4. Het reglement van 29 oktober 2019 vervalt met ingang van de dag van inwerkingtreding van dit reglement.

Aldus vastgesteld in de vergadering van 21 april 2020.

Burgemeester en wethouders voornoemd,

de secretaris, de burgemeester,

ir. J.M.C. Rijvers mr. R.J.H. Vlecken

Toelichting op het Reglement burgerlijke stand 2020

Inleiding

Het reglement burgerlijke stand heeft betrekking op de openingstijden van het bureau van de burgerlijke stand en de momenten waarop een huwelijk kan worden gesloten, een partnerschap kan worden geregistreerd of een geregistreerd partnerschap kan worden omgezet in een huwelijk. Voorts heeft het reglement betrekking op het aanwijzen van locaties als gemeentehuis, speciaal voor het sluiten van huwelijken, het registreren van partnerschappen en het omzetten van een partnerschap in een huwelijk. Daarnaast stelt het reglement voorwaarden aan de aanwijzing en werkzaamheden van ambtenaren van de burgerlijke stand en buitengewoon ambtenaren van de burgerlijke stand. Aanwijzing, schorsing en ontslag van ambtenaren van de burgerlijke stand is in handen gelegd van burgemeester en wethouders (Wet van 14 oktober 1993 (Stb. 1993, nr. 555).

Artikel 1. Begripsbepaling

Dit artikel beschrijft de basisbegrippen uit het reglement. In het bijzonder wordt het onderscheid tussen de ambtenaar van de burgerlijke stand en de buitengewoon ambtenaar van de burgerlijke stand expliciet gemaakt (artikel 16, Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek).

In het verleden zijn besluiten tot aanwijzing van een locatie als gemeentehuis genomen door de raad. Deze bevoegdheid is bij Raadsbesluit overgedragen aan het college. Bepaalde bevoegdheden zijn gemandateerd (zie artikel 7 lid 2 van het Reglement burgerlijke stand).

Artikel 2. Aanwijzing van de ambtenaar van de burgerlijke stand en buitengewoon ambtenaar van de burgerlijke stand

In artikel 2 wordt het onderscheid tussen de ambtenaar van de burgerlijke stand en de buitengewoon ambtenaar van de burgerlijke stand expliciet gemaakt (artikel 16, Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek).

Voor de ambtenaar van de burgerlijke stand gelden de volgende bepalingen:

de ambtenaar moet in dienst zijn van de gemeente of van een andere gemeente;

de ambtenaar is belast met het opnemen in onder hem berustende registers van de burgerlijke stand van akten en daaraan toe te voegen latere vermeldingen, alsmede al datgene wat de instandhouding van de registers en de zorg voor de toegankelijkheid van de daarin neergelegd gegevens betreft (art. 16d, eerste lid, Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek).

Voor de buitengewoon ambtenaar van de burgerlijke stand gelden de volgende bepalingen:

de buitengewoon ambtenaar kan in dienst zijn van de gemeente of van een andere gemeente;

de buitengewone ambtenaar kan een persoon zijn niet in dienst van de gemeente of van een andere gemeente;

de buitengewoon ambtenaar kan uitsluitend worden belast met de huwelijksvoltrekking (artikel 59, 60, 63, 64, 65 en 67 van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek).

Artikel 3. Leiding van dienst

De verdeling van de werkzaamheden van de ambtenaren van de burgerlijke stand en de buitengewoon ambtenaren van de burgerlijke stand is in handen van het college van burgemeester en wethouders. Zij wijzen ingevolge artikel 2 van het Besluit burgerlijke stand 1994 de persoon aan die is belast met de leiding.

De leidinggevende van de afdeling waar het bureau burgerlijke stand in de organisatie van de gemeente Landgraaf is ondergebracht, is belast met de leiding van het bureau van de burgerlijke stand. Om praktische redenen en om adequaat te kunnen reageren op veranderingen, kan de leidinggevende van het bureau van de burgerlijke stand anderen belasten om de verdeling van de dagelijkse werkzaamheden van de burgerlijke stand te regelen.

Artikel 4 Plichten (buitengewoon) ambtenaar van de burgerlijke stand

De ambtenaar van de burgerlijke stand en de buitengewoon ambtenaar van de burgerlijke stand zijn verantwoording schuldig aan het bureauhoofd KCC, die de leiding heeft over de burgerlijke stand.

Verder is in dit artikel het gebruik van de toga geregeld. De werkwijze is dat bij een huwelijkssluiting (m.u.v. de kosteloze) standaard de toga wordt gebruikt, tenzij het bruidspaar dit niet wenst. Deze werkwijze is nu ook opgenomen in het reglement.

Het laatste lid van dit artikel doelt op mogelijke gewetensbezwaren om een huwelijkssluiting te verrichten tussen mensen van gelijk geslacht. Van alle (buitengewoon) ambtenaren van de burgerlijke stand wordt verlangd deze niet te hebben.

Artikel 5 Vergoedingen voor de buitengewoon ambtenaar van de burgerlijke stand

Voor de buitengewoon ambtenaren van de burgerlijke stand die regulier worden ingezet, heeft het college van burgemeester en wethouders een rechtspositieregeling vastgesteld. In het reglement verwijzen we hiernaar.

Het is niet de bedoeling om de buitengewoon ambtenaar van de burgerlijke stand die eenmalig een huwelijk voltrekt of partnerschap registreert, te betalen voor zijn of haar honoraire diensten. Om duidelijkheid te scheppen in het Reglement burgerlijke stand is het van belang een en ander daaromtrent vast te leggen.

De noodzaak voor het vastleggen geldt ook voor de vraag of de kosten voor het tot stand brengen van een huwelijk of geregistreerd partnerschap niet gereduceerd kunnen worden nu partijen zelf een buitengewoon ambtenaar van de burgerlijke stand aanbrengen die voorts geen vergoeding krijgt voor zijn of haar diensten. Opgemerkt zij hier dat de leges met betrekking tot de totstandkoming van het huwelijk of geregistreerde partnerschap zijn gebaseerd op een totaal aan kosten. Indien partijen kiezen voor een eigen buitengewoon ambtenaar brengt dit voor de gemeente extra werkzaamheden met zich mee met betrekking tot de beëdiging en/of aanwijzing. Dientengevolge vindt er geen reductie van de kosten plaats.

Artikel 6 Locatie

Dit artikel geeft aan waar de ambtenaren van de burgerlijke stand en de buitengewoon ambtenaren van de burgerlijke stand wettelijk hun taken dienen te verrichten. Primair verrichten zij hun taken in het gemeentehuis van Landgraaf. Het is evenzeer mogelijk dat zij elders binnen de gemeentegrenzen hun wettelijke taken verrichten. Daarbij moet gedacht worden aan het voltrekken van een huwelijk en het registreren van een partnerschap.

Artikel 7 Voorwaarden voor aanwijzing van een gemeentehuis

Primair ligt de bevoegdheid voor het aanwijzen van een locatie als huis der gemeente bij de gemeenteraad. De raad heeft deze bevoegdheid gedelegeerd aan het college van burgemeester en wethouders. Het college heeft op zijn beurt, middels artikel 7 lid 2 van dit reglement, de bevoegdheid gemandateerd aan het afdelingshoofd KCC en bureauhoofd KCC. Daarmee wil het college de procedure voor het aanwijzen van een locatie als gemeentehuis versnellen.

Artikel 7 bepaalt dat bruidsparen zelf een locatie kunnen kiezen voor de voltrekking van een huwelijk of registratie van een partnerschap, mits aan de gestelde voorwaarden wordt voldaan. De aanwijzing als locatie is slechts geldig op de datum en tijdstip van de ceremonie. Indien een formele plechtigheid op de dag waarop het aanwijzingsbesluit doelt, niet door kan gaan of doorgaat, vervalt de aanwijzing van de locatie als huis der gemeente. Er zal dan een nieuwe afspraak gemaakt moeten worden en een nieuw aanwijzingsbesluit genomen moeten worden.

Het voltrekken van een huwelijk of registreren van een partnerschap op de openbare weg, in een bos, park of in het veld is niet toegestaan. Het kan immers niet als een huis der gemeente aangewezen worden. Ook bestaat daarmee de mogelijkheid dat de bevoegdheid van de (buitengewoon) ambtenaar

van de burgerlijke stand niet is te bepalen (denk daarbij aan gemeentegrensgebieden waarbij de vraag zich zou kunnen voordoen welke ambtenaar van welke gemeente bevoegd zou zijn). In dat kader gaat het om het tot stand komen van het rechtsfeit, en niet om de ceremonie die daarbij doorgaans plaatsvindt. Dat betekent bijvoorbeeld dat het formele gedeelte van het tot stand komen van een huwelijk in een huis der gemeente dient plaats te vinden en het verdere, ceremoniële gedeelte van de plechtigheid op een andere locatie zoals een varende boot of in het bos kan plaatsvinden.

De gemeente Landgraaf is alleen verantwoordelijk voor het officiële gedeelte van de huwelijksvoltrekking, waarvoor de gemeente een trouwambtenaar levert. Het reserveren van de locatie voor een huwelijk is de verantwoordelijkheid van het bruidspaar. De gemeente heeft geen verantwoordelijkheid voor eventuele schade of kosten die worden gemaakt vanwege het enkele feit dat de gemeente de locatie heeft aangewezen als gemeentehuis. Verder is de gemeente niet verantwoordelijk voor de (kwaliteit, schade, schoonmaak of diefstal van de) inrichting van de locatie. Daarbij moet ook gedacht worden aan het strooien met rijst of bloemen en de aansprakelijkheidsvraag voor de gevolgen ervan als letselschade.

Artikel 8 Openstelling bureau burgerlijke stand

In dit artikel wordt bepaald wanneer het bureau van de burgerlijke stand is geopend (een en ander is gebaseerd op het gestelde in artikel 16c, van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek). Het college van burgemeester en wethouders is belast met het aanwijzen van openingstijden voor het bureau van de burgerlijke stand.

Het artikel geeft naast de bepalingen voor de reguliere openingstijden mogelijkheden om het bureau van de burgerlijke stand op buitengewone tijden open te stellen of om de openstelling juist te beperken.

In artikel 4 van de Wet rechten burgerlijke stand is neergelegd dat een gemeente met meer dan 10.000 inwoners wekelijks twee gelegenheden moet creëren voor een kosteloze huwelijksvoltrekking, kosteloze registratie van een partnerschap of kosteloze omzetting van een geregistreerd partnerschap in een huwelijk. De gemeente Landgraaf biedt deze gelegenheid elke maandagochtend om 9.00 uur en 9.15 uur.

Artikel 9 Hardheidsclausule

De hardheidsclausule creëert de mogelijkheid om in bepaalde gevallen af te wijken van de regels zoals deze zijn gesteld in onderhavig reglement.

De toepassing van de hardheidsclausule moet beperkt blijven tot bijzondere individuele gevallen, die een aanvullende belangenafweging noodzakelijk maken. Het gebruik van de hardheidsclausule moet een uitzondering zijn, want het college is in principe gehouden aan toepassing van het reglement, op grond van beginselen als gelijkheid en rechtszekerheid.

Voorkomen moet worden, dat er een ongewenst precedent ontstaat (doordat gelijke gevallen gelijk moeten worden behandeld). Wanneer een afwijkende situatie vaak voorkomt, dan ligt het voor de hand om het reglement te wijzigen in plaats van een herhaalde toepassing van de hardheidsclausule.

Artikel 10. Slotbepalingen

In dit artikel wordt bepaald onder welke naam het reglement kan worden aangehaald en wanneer het reglement in werking treedt. Artikel 3:40 van de Algemene wet bestuursrecht bepaalt dat een besluit niet in werking treedt voordat het is bekendgemaakt. Het Reglement burgerlijke stand treedt in werking op de dag nadat het is bekend gemaakt in het Gemeentebblad. Met de inwerkingtreding vervalt het Reglement burgerlijke stand Landgraaf van 29 oktober 2019.